

KOL

Behandling og opfølgning

Klyngepakke

Introduktion

I 2017 udkom Dansk Lungemedicinsk Selskabs KOL vejledning og DSAM udgav samme år sin KOL-vejledning. Vejledningen bygger på samme evidensgrundlag og anbefalingerne er også stort set de samme. Med sit almenmedicinske udgangspunkt tager denne Klyngepakke udgangspunkt i DSAM's vejledning, og informationen i Faktaark er udfoldet mere i DSAMs KOL-vejledning.

KOL er den fjerdehyppigste dødsårsag i Danmark, har betydelig social slagside og er en sygdom, der har haft lav status i sundhedsvæsenet. Sygehuse og kommuner har i de sidste år forbedret tilbuddene om rehabilitering, rygeophørsforløb og støtte til egenomsorg. Patienterne følges primært i almen praksis, der således i stigende omfang bliver tovholder for den medicinske indsats i forhold til diagnostik, behandling og opfølgning.

Hos patienter med KOL er det primære mål at standse sygdommens progression, lindre symptomer og afhjælpe konsekvenserne af nedsat lungefunktion for i sidste ende at bedre patienternes livskvalitet. Grundstenene i KOL-behandling er rygestop, lungerehabilitering og medicinsk behandling.

Formålet med denne Klyngepakke er, at klyngedeltagerne får mulighed for at reflektere over, hvordan den kliniske praksis er i dag i for patienter med KOL, og for sammen med kolleger at overveje om, der er behov for ændringer, og hvordan det i givet fald kan indføres.

På nogle områder er det muligt at få data, der kan belyse feltet og danne grundlag for diskussionerne. På andre områder findes ingen tilgængelige data og refleksionerne må i stedet tage udgangspunkt deltageres personlige erfaringer.

KOL

Behandling og opfølgning

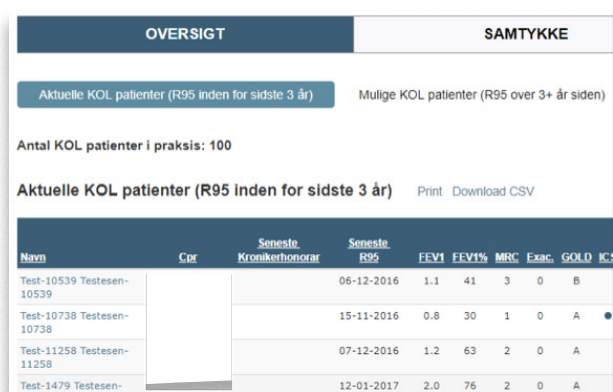
Klyngepakke

Data

KOL-oversigten

Praksis skal være tilmeldt forløbsplansmodulet, men behøver ikke at have udfyldt forløbsplaner for patienter, for at fremskaffe data (se "inspiration" sektionen bagest i klyngepakken)

Den enkelte praksis kan få en Datarapport over egne KOL-patienter ved at vælge "Vis KOL Oversigt" i forløbsplansmodulet, der findes i de enkelte journalsystemer. Først kommer man ind på en liste over alle KOL-patienter, som er diagnosekodet med R95 ICPC-kode i praksis.

The screenshot shows a web interface with two tabs: "OVERSIGT" (selected) and "SAMTYKKE". Below the tabs, there are two buttons: "Aktuelle KOL patienter (R95 inden for sidste 3 år)" and "Mulige KOL patienter (R95 over 3+ år siden)". Below these buttons, it says "Antal KOL patienter i praksis: 100". There are also links for "Print" and "Download CSV". The main part of the screenshot is a table with the following columns: Navn, Cpr, Seneste Kronikerhonorar, Seneste R95, FEV1, FEV1%, MRC, Exac, GOLD, and ICPC. The table contains four rows of patient data.

Navn	Cpr	Seneste Kronikerhonorar	Seneste R95	FEV1	FEV1%	MRC	Exac	GOLD	ICPC
Test-10539 Testesen-10539			06-12-2016	1.1	41	3	0	B	
Test-10738 Testesen-10738			15-11-2016	0.8	30	1	0	A	
Test-11258 Testesen-11258			07-12-2016	1.2	63	2	0	A	
Test-1479 Testesen-			12-01-2017	2.0	76	2	0	A	

KOL

Behandling og opfølgning

Klyngepakke

Data

KOL-overblik

I fanebladet "KOL overblik" ses en række illustrationer over målepunkter, der kan belyse håndteringen af patienter med KOL. For at få de rette data for din praksis, skal du indtaste hvor mange patienter, der cirka er tilmeldt din praksis, i feltet vist nedenfor.

The screenshot shows a web interface with three tabs: OVERSIGT, SAMTYKKE, and STATISTI. Under OVERSIGT, there are three filters: 'Aktuelle KOL patienter (R95 inden for sidste 3 år)', 'Mulige KOL patienter (R95 over 3+ år siden)', and 'Frasorteret'. A 'KOL overblik' button is visible. Below the filters, the 'KOL overblik' section contains a table with the following data:

Indtast patientgrundlag for KOL prævalens	KOL Prævalens	KOL Patienter	KOL Årskontroller	KOL patienter med for...
<input type="text" value="5500"/>	1.8	100	304	

KOL-oversigten og overblik belyser både diagnostik, behandling og opfølgning. Denne Klyngepakke fokuserer alene på KOL-diagnostik og de udfordringer der knytter sig hertil.

Manglende data

Viser KOL-overblikket, at der mangler data for bestemte parametre for mange patienter, kan det skyldes, at de ikke er skrevet ind i laboratorieskemaet, eller at der er anvendt en forkert IUIPAC-kode, så de ikke vil blive samlet op i dataudtrækket. IUPAC-koderne der bruges i forbindelse med udtræk til KOL-forløbsplanerne, kan findes her:

<https://kiap.dk/resources/files/forloebplaner/KOLKoder.pdf>

Systemhusene og de regionale data-konsulenter kan hjælpe med at få kodningen til at ske rigtigt. Er der behov for yderligere hjælp, kan KiAP kontaktes.

KOL

Behandling og opfølgning

Klyngepakke

Fakta og anbefalinger

Hvad ved vi?	Hvad anbefales?	Målepunkter
Behandlingsstrategi vælges ud fra symptomer og excersabationer.	Registrer MRC eller CAT score. Registrer sidste års episoder med prednisolon /antibiotika og KOL-indlæggelser.	Målepunkt 1: Andel af aktuelle KOL-patienter, der er GOLD-klassificeret mindst én gang. Kan aflæses i lagkagediagram.
Rygning er den vigtigste faktor for KOL.	Registrer rygestatus ved LFU/årskontrol.	Målepunkt 2: Andel af aktuelle KOL-patienter med registreret rygestatus. Kan aflæses i lagkagediagram.
Fysisk afhængighed opstår ved >6-10 cigaretter dagligt. Rådgivning og medicin fordobler chancen for varigt rygeophør.	Tilbyd rygestopkursus og medicinsk hjælp.	Ingen data.

KOL

Behandling og opfølgning

Klyngepakke

Fakta og anbefalinger

Hvad ved vi?	Hvad anbefales?	Målepunkter
<p>ICS øger risikoen for pneumoni ved høj dosis.</p> <p>LABA+LAMA virker bedre end LABA+ICS.</p>	<p>Brug kun ICS til visse patienter med Gold D.</p>	<p>Målepunkt 3: Andel aktuelle R95-patienter, der har fået recept på ICS inden for det sidste år.</p> <p>Kan aflæses under lagkagediagram.</p>
<p>Mange indtager ikke medicinen korrekt.</p>	<p>Vurder inhalationsevne Check inhalations teknik.</p> <p>TPI (Tjek På Inhalation): Opfordr patienten til at bede apoteket om instruktion på recepten.</p>	<p>Ingen data.</p>
<p>KOL-patienter har gavn af influenzavaccination.</p>	<p>Registrer sidst års vaccinationsstatus.</p> <p>Tilbyd ny vaccination.</p>	<p>Målepunkt 4: Andel aktuelle KOL-patienter, der er vaccineret sidste år.</p> <p>Kan aflæses under influenzavaccinations-lagkagen.</p>

KOL

Behandling og opfølgning

Klyngepakke

Fakta og anbefalinger

Hvad ved vi?	Hvad anbefales?	Målepunkter
Patienter med KOL skal tilbydes regelmæssig opfølgning.	Tilbud om årlig opfølgningskonsultation.	Målepunkt 5: Andelen af patienter, der har fået en ydelse 0120 inden for de sidste 18 mdr. Kan aflæses øverst i KOL-overblikket.
	Hvis patienten er interesseret i det: Lav en plan for behandling og opfølgning.	Målepunkt 6: Andel af aktuelle KOL-patienter, der har en KOL-forløbsplan. Kan aflæses i bjælken øverst i KOL-overblikket.
	Tilmeld patienter, der følges i almen praksis til KOL-forløb.	Målepunkt 7: Andel af aktuelle KOL-patienter, der har ydelseskode 0130 eller 132. Kan aflæses i bjælken øverst i KOL-overblikket.

KOL

Behandling og opfølgning

Klyngepakke

Fakta og anbefalinger

Fortolkning af målepunkter

Usikker måling: Hvis målepunktet er beregnet ud fra ganske få patienter er tallet meget usikkert og skal fortolkes med stor forsigtighed. Selv når tallet baseres på mange patienter, kan tilfældigheder resultere i, at man kommer til at ligge et stykke fra gennemsnittet i klyngen. Så vær forsigtig med at konkludere noget alt for skråsikkert, uanset om din praksis eller kollegers, befinder sig i den ene eller den anden ende af spektret.

Patientpopulation: Forklaringen på, at man ligger et stykke væk fra gennemsnittet i klyngen, kan også være forskelle, der ligger uden for praksis' kontrol, fx forskelle i patientsammensætning (fx alder, sygdomsbyrde, sygdomshåndtering og sociale forskelle).

Praksisforhold: Endelig kan forklaringen på en afvigelse fra gennemsnittet skyldes, at din praksis håndterer KOL-behandlingen anderledes end andre praksis. Det vil den fælles refleksion i klyngen, kunne belyse.

KOL

Behandling og opfølgning

Klyngepakke

Praksis refleksion

(anvendes i egen praksis før eller efter klyngemødet)

KOL-klassifikation (målepunkt 1)

- Hvilke forklaringer er mest sandsynlige, hvis der mangler GOLD-klassifikation (manglende årsopfølgning, dataregistrering mangler/forkert)?
- Hvordan er årsopfølgningerne tilrettelagt: Aftale tid, antal konsultationer, hvem gør hvad?
- Hvilke erfaringer er der med at registrere rygning, MRC/CAT eller eksercabationer?
- Skal der laves noget om?

Rygning (målepunkt 2)

- Hvornår spørges I (og personalet) til rygning?
- Hvordan registrere I rygestatus i løbet af året/til årsopfølgning?
- Hvornår henviser I til rygestop? Hvem henviser? Hvordan henvises?
- Hvornår bruger I rygestop medicin? Hvordan?
- Skal der laves noget om?

KOL-behandling (målepunkt 3)

- Hvordan bliver I opmærksom på at overveje igangværende ICS?
- Hvordan taler I med patienten om ophør med ICS?
- Hvordan sikres korrekt inhalationsteknik? Hvem skal gøre det?
- Skal der laves noget om?

KOL

Behandling og opfølgning

Klyngepakke

Praksis refleksion

(anvendes i egen praksis før eller efter klyngemødet)

Vaccination (målepunkt 4)

- Hvordan sikrer I KOL-patienterne tilbud om influenzavaccination?
- Skal der laves noget om?

Opfølgning (målepunkt 5)

- Hvordan tilrettelægger I årlig KOL-opfølgning?
- Er alle nødvendige oplysninger klar til den årlige opfølgning?
- Skal der laves noget om?

Forløbsplan og forløbsydelse (målepunkt 6-7)

- Hvornår og af hvem udfyldes KOL-forløbsplan?
- Hvornår og hvem melder patienten til KOL-forløbsydelsen?
- Skal der laves noget om?

KOL

Behandling og opfølgning

Klyngepakke

Klynge refleksion

(anvendes af mødeleder på klyngemødet)

KOL klassifikation og opfølgning (målepunkt 1+5)

- Hvordan er årsopfølgningerne tilrettelagt: Aftale tid, antal konsultationer, hvem gør hvad?
- Hvilke forklaringer er mest sandsynlige, hvis der mangler GOLD-klassifikation (patient, behandler eller praksis niveau)?
- I hvilke situationer og af hvem registreres: rygestatus, dyspnoe grad, antal eksacerbationer og influenzavaccinationer?
- Hvilke erfaringer er der med at registrere rygning, MRC/CAT, exsacerbationer?
- Er alle nødvendige oplysninger klar til den årlige opfølgning?
- Fif og fiduser til gode forløb - skabeloner, fraser eller registreringsprocedurer?

Rygning (målepunkt 2)

- Hvornår skal der spørges til rygning?
- Hvordan skal rygestatus registreres, når der er spurgt?
- Hvornår sker henvisning til rygestop? Hvem henviser? Hvordan henvises? Erfaring med tilbud?
- Hvornår bruges rygestop medicin?
- Skal der laves noget om?

KOL-behandling (målepunkt 3)

- Hvordan opstår opmærksomheden på om en igangværende ICS behandling skal overvejes?
- Hvordan taler I med patienten om ophør med ICS?
- Hvordan sikres korrekt inhalationsteknik? Hvem skal gøre det?
- Fif og fiduser til ICS?

KOL

Behandling og opfølgning

Klyngepakke

Klynge refleksion

(anvendes af mødeleder på klyngemødet)

Vaccination (målepunkt 4)

- Hvordan sikrer I KOL-patienterne tilbud om influenzavaccination?
- Fif og fiduser?

Forløbsplan og forløbsydelse (målepunkt 6-7)

- Hvornår og af hvem udfyldes KOL-forløbsplan? Erfaringer med forløbsplanerne?
- Hvornår og hvem melder patienten til KOL-forløbsydelsen? Erfaringer?
- Fif og fiduser

Forandringer i rutinerne

- Hvilke ændringer vil være vigtigst og lettest at gennemføre?
- Hvordan kan det ske?
- Er der retningslinjer/fraser/andet materiale, der kan deles i gruppen?
- Hvad vil I tage med hjem til jeres egen praksis?

KOL

Behandling og opfølgning

Klyngepakke

Referencer & inspiration

Dansk Selskab for lungemedicin:

- Vejledning:
<https://www.lungemedicin.dk/fagligt/101-dansk-kol-vejledning-2017/file.html>
- Kort UfL version:
http://ugeskriftet.dk/files/scientific_article_files/2018-06/V11170855_0.pdf

DSAM-vejledning:

- Oversigt:
<https://vejledninger.dsam.dk/kol/?mode=visKapitel&cid=939&gotoChapter=939>
- 2 siders resume:
<http://vejledninger.dsam.dk/media/files/16/kol-lamineret-ark-1.pdf>
- KOL arbejdsopgaver:
<http://vejledninger.dsam.dk/media/files/16/fordeling-af-kol-arbejdsopgaver.pdf>
- KOL behandling:
https://vejledninger.dsam.dk/kol/?mode=visKapitel&cid=977&gotoChapter=977#chapter_984
- Supplerende referencer:
<https://vejledninger.dsam.dk/kol/?mode=showPage&pageId=98>

Tilmelding til forløbsplaner

Klinikken skal være tilmeldt forløbsplaner for at kunne trække opgørelserne.
Er klinikken ikke tilmeldt, kan det gøres på følgende måde:

1. Opret databehandleraftale med anvendelse af sundhedsfaglig Nem ID:
<https://kiap.dk/kiap/praksis/forloebplaner.php#databehandleraftale>
2. Aktiver forløbsplanmodulet i dit it-system. Er der problemer med dette, kan du kontakte dit systemhus eller KiAP support for at komme i gang. KiAP support (7196 8844).